

Bogusława Dobkowska

Sprawozdanie z XII Międzynarodowej Konferencji Naukowej Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej nt. "Teoria nauk administracyjnych - aktualność dzieła profesora Jerzego Stefana Langroda"

Studia Prawnoustrojowe nr 18, 215-218

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdania i recenzje

Sprawozdanie z XII Międzynarodowej Konferencji Naukowej Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej nt. „Teoria nauk administracyjnych – aktualność dzieła profesora Jerzego Stefana Langroda”

XII Międzynarodowa Konferencja Naukowa Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej, która odbyła się w dniach 22–25 września 2011 r., została zorganizowana tym razem w Paryżu. Obrady odbywały się w Stacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk (74 rue Lauriston). Organizatorzy Konferencji to: Stowarzyszenie Edukacji Administracji Publicznej w Białymstoku, Międzynarodowy Instytut Nauk Administracyjnych Sekcja Francuska w Paryżu, Polska Akademia Nauk Stacja Polska w Paryżu i Oddział w Lublinie.

Konferencję otworzył przewodniczący Komitetu Organizacyjnego dr hab. Janusz Niczyporuk, prof. UMCS, który przywitał przybyłych uczestników i gości, wśród których nie mogło zabraknąć córki prof. Jerzego Stefana Langroda – prof. Michaliny Ageros. Podkreślił, iż konferencja jest próbą upamiętnienia przez polskie środowisko administratywistów prof. J.S. Langroda, którego można zaliczyć do elitarnego grona uczonych europejskich znanych poza tym kontynentem. Chodzi zresztą nie tylko o jego osiągnięcia naukowe z zakresu nauk administracyjnych, ale także o te jedynie powiązane z naukami administracyjnymi. Sam dorobek profesora obejmuje ponad 500 pozycji, z których zdecydowana większość została wydana poza Polską.

I sesji plenarnej, zatytułowanej *Życie i dzieło prof. Jerzego Stefana Langroda*, przewodniczył dr Witold Mikułowski – uczeń prof. Langroda. Referat wprowadzający wygłosiła dr Bogusława Dobkowska, która w pierwszej kolejności odwołała się do źródeł inspiracji profesora. Wskazała, iż niewątpliwym wpływem na ukształtowanie się poglądów naukowych Jerzego Stefana Langroda miał profil naukowy jego profesorów – Władysława Leopolda Jaworskiego i Kazimierza Władysława Komanieckiego, których pamięci jako swoich mistrzów i nauczycieli dedykował *Instytucje*. Zwróciła też uwagę na fakt, iż symptomatyczne było także jego zainteresowanie francuskim prawem publicznym. O ile bowiem inni twórcy okresu międzywojennego odwoływali się powszechnie do wzorców austriackich i pruskich, o tyle J.S. Langrod skoncentrował się na instytucjach prawnych i poglądach doktryny francuskiej. Niewątpliwie to odniesienie wpłynęło na oryginalność i nowatorstwo niektó-

rych jego koncepcji. W dalszej części referatu dr B. Dobkowska przedstawiła kierunki zainteresowań naukowych J.S. Langroda. W konkluzji podniosła, iż mimo upływu wielu lat poglądy profesora przetrzymały próbę czasu, a koncepcje, które wtedy wypracował i rozwinął, były zgodne z późniejszymi tendencjami rozwojowymi, dlatego też w wielu wypadkach zostały zastosowane i nadal stanowią cenne źródło inspiracji.

Spośród innych referatów tej części konferencji warto wyróżnić *Jak powstały „Instytucje Prawa Administracyjnego”* prof. Michaliny Agros. Córka profesora zaznaczyła, iż kariery naukowej i pedagogicznej jej ojca nie przerwała nawet II wojna światowa, gdyż pracował on nad *Instytucjami prawa administracyjnego* i wykształcił pokolenie prawników w niewoli. W obozie nie wątpił, że wróci na Uniwersytet Jagielloński i rzeczywiście uczynił to mimo nadwyreżonego zdrowia i poważnych zastrzeżeń do sytuacji w owych czasach. Opuścił Kraków z obu przyczyn, ale zawsze powtarzał, że to nie było z dobrej woli, lecz z przymusu i że nie pojechał na emigrację, lecz na obczyznę.

Sesji II, zatytułowanej *Nowoczesne teorie administracji w świetle prekursorskich koncepcji J.S. Langroda*, przewodniczył prof. dr hab. J. Zimmermann. Jako pierwszy wystąpił na niej prof. Uniwersytetu Wrocławskiego Jan Jeżewski. W referacie *Dystans i perspektywa. Podejście porównawcze jako element metody badawczej Jerzego Stefana Langroda* wyjaśnił, iż stosowanie metody porównawczej stanowi istotną, a nawet dominującą cechę twórczości J.S. Langroda, szczególnie widoczną w dziele *Instytucje prawa administracyjnego*. Mimo iż nauka rozwijała się odrębnie w poszczególnych krajach pod wpływem wielu czynników, studia historyczne J. S. Langroda dotyczące podstawowych pojęć prawa administracyjnego mają ogromną wartość poznawczą, gdyż ukazują ciągłość myśli naukowej. Studia takie są u nas obecnie podejmowane zbyt rzadko i w zbyt wąskim zakresie. Podsumowując referent wskazał, że podejście porównawcze pozwoliło uzyskać dystans konieczny do zbadania sfer stosowania prawa administracyjnego i prawa cywilnego.

Kolejna referentka przedstawiła *Właściwości techniki prawa administracyjnego według Jerzego Stefana Langroda z perspektywy współczesnej nauki prawa administracyjnego*. W pierwszej części wystąpienia dr hab. Iwona Niżnik-Dobosz przeanalizowała Langrodowskie ujęcie istoty i techniki prawa administracyjnego. W drugiej części podjęła ustalenia aktualnej nauki na temat techniki polskiego prawa administracyjnego z uwzględnieniem konsekwencji, jakie wynikają z faktu członkostwa RP w Unii Europejskiej oraz z nieustającego rozwoju stosunków społecznych, tworzących nowy wymiar dzisiejszej cywilizacji i kultury prawnej. Podniosła, iż niezbędne jest zapewnienie elastyczności treści norm prawa administracyjnego nie tyle dla zabezpieczenia twórczego działania administracji publicznej w ramach porządku prawnego, ile stworzenia prawnego ponadnarodowego i narodowego systemu optymalnego sterowania stosunkami społecznymi państwa, chroniącego czło-

wieka i kooperującego z człowiekiem. Ustalenia J.S. Langroda stanowią doskonałe oparcie do diagnozowania i rozwiązania problemów techniki prawa administracyjnego.

Koncepcję norm prawa administracyjnego Langroda zaprezentował dr hab. T. Bąkowski, odnosząc ją do współczesnych problemów źródeł prawa administracyjnego. Zauważył, iż *Instytucje prawa administracyjnego* prezentują pojęcie prawa administracyjnego przez pryzmat norm, do których oprócz norm generalnych i abstrakcyjnych zalicza się również te mające charakter konkretny i indywidualny. Odstępuje się tym samym od tradycyjnej konstrukcji źródeł prawa. Zdaniem prelegenta, współczesne problemy dotyczące źródeł prawa administracyjnego, zwłaszcza w kontekście źródeł prawa powszechnie obowiązującego w rozumieniu art. 87 Konstytucji RP, świadczą o aktualności i przydatności koncepcji prof. J.S. Langroda.

Niezwykle interesujący referat na temat sądownictwa administracyjnego według prof. Jerzego S. Langroda wygłosił w tej sesji prof. D. Kijowski. Wskazał, iż wprowadzić w Polsce istnieje i funkcjonuje sądownictwo administracyjne, to jednak warto rozważyć, czy sugestie oraz oceny wypowiediane przed laty nie mogłyby przyczynić się do podniesienia wartości osiąganych przez jednostkę, społeczeństwo i państwo dzięki działalności sądów administracyjnych.

Sesji III *Prawo administracyjne – praktyka administracji w świetle teorii prawa administracyjnego* przewodniczył dr hab. J. Supernat, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego. Aktualność projektów J.S. Langroda dotyczących kontroli administracji przedstawili dr W. Sawczyn i dr hab. A. Skoczylas. Podjęli oni próbę odniesienia często nowatorskich pomysłów Langroda do dzisiejszych standardów postępowania, wskazując tym samym perspektywiczność idei profesora. Kolejni referenci – dr hab. H. Kisilowska i dr D. Sypniewski – zaprezentowali referat pt. *Nadzór nad stowarzyszeniami w ustawie Prawo o stowarzyszeniach jako kontynuacja myśli administracyjnoprawnej J. S. Langroda*. Wskazali oni, że funkcjonowanie stowarzyszeń jest istotnym przejawem wolności zrzeszania się, a także stanowi ważny element rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Regulacje prawne obejmują kwestie związane z nadzorem sprawowanym nad stowarzyszeniami przez władzę publiczną. Nadzór ten występuje na etapie tworzenia i rejestracji stowarzyszeń, a także na etapie późniejszego ich funkcjonowania. Prelegenci porównali rozwiązania prawne w tym obszarze przyjęte w roku 1932 z rozwiązaniami uchwalonymi w roku 1989 – w kontekście poglądów prezentowanych przez prof. Langroda. Przedstawili też wnioski *de lege ferenda* dotyczące kształtu nadzoru nad stowarzyszeniami.

Z kolei dr hab. B. Rakoczy odniósł koncepcję prawa administracyjnego prof. Langroda do współczesnego prawa ochrony środowiska. Zauważył, że J.S. Langrod zwracał uwagę na podział prawa na prawo publiczne i prawo

prywatne, przy czym prawo ochrony środowiska może być dzisiaj kwalifikowane jako element prawa publicznego z uwagi na konieczność ochrony interesu publicznego, jakim jest ochrona środowiska. Podniósł też, iż współczesnego prawa ochrony środowiska nie da się zakwalifikować jednoznacznie jako działu prawa administracyjnego z uwagi na dość szerokie wykorzystywanie instrumentu prawa cywilnego. Natomiast z powodzeniem można je zaliczyć do prawa publicznego. Konkludował, iż koncepcja prof. Langroda zachowała aktualność i przydatność do współczesnego prawa ochrony środowiska, choć została sformułowana w okresie, gdy nie istniało prawo ochrony środowiska w ujęciu obecnym.

Ostatni referat w tej sesji wygłosił dr A. Gill. Omówił w nim zagadnienie stabilności decyzji administracyjnej w ogólnym postępowaniu administracyjnym. Swoje rozważania oparł na pracy J. S. Langroda *Res iudicata w prawie administracyjnym*. W wystąpieniu omówił m.in. pojęcie stabilności decyzji administracyjnej, postaci prawomocności decyzji, zagadnienie powagi rzeczy osądzonej wywołanej wydaniem decyzji administracyjnej. Wystąpienia referentów zakończyła niezwykle ciekawa dyskusja.

Warto wspomnieć, iż podczas konferencji odbyło się doroczne Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej. Nowym Prezesem Zarządu SEAP został prof. D. Kijowski. Konferencja nie koncentrowała się wyłącznie na analizowaniu zagadnień naukowych. Z uwagi na wyjątkowe miejsce i klimat Paryża organizatorzy przewidzieli szereg atrakcji, m.in. rejs statkiem spacerowym po Sekwanie, zwiedzanie Luwru, katedry Notre Dame, bazyliki Sacre Coeur, Wieży Eiffla. Wszystkie te atrakcje z całą pewnością sprzyjały zacieśnieniu więzi pomiędzy uczestnikami konferencji reprezentującymi ośrodki naukowe z całej Polski.

Bogusława Dobkowska